

AZET

ZPRAVODAJ KLUBU KAKTUSÁŘŮ ASTROPHYTUM BRNO | 1+2/2025

NĚMECKO 2024 - DOKONČENÍ Z MINULÉHO ČÍSLA | JAK JSEM STAVĚL ZIMOVÍŠTĚ A SKLENÍK PRO KAKTUSY | MAMMILLARIA HERNANDEZII GLASS ET FOSTER VÝSTAVY VE ČTYŘLÍSTKU SKONČILY... | ALBERTO VOJTĚCH FRIČ - 80 LET OD ÚMRTÍ FOTKA NA PLAKÁT VÝSTAVY KAKTUSŮ 2025 | VÝSEVY LIDSKY

HILDEWINTERA COLADEMONONIS – MILÁČEK K POMAZLENÍ

— Petr Zeidler, foto na titulní straně

Možná jste si toho všimli také, milí kaktusáři, ale spousta žen, které nejsou stížené naší vášní, si oblíbila nepíchavé netrnité kaktusy, které nevzbuzují respekt a nebudí hrůzu a ostražitost. Mnoho žen si tak zamiluje především hodně vlněné verze lofofor, obregonií a nebo ariokarpusů. Takový dobře rostlý kopeček *Ariocarpus fissuratus*, to je něco, co ženské oko vsuktnu pohladí a k naší smůle její ruka má pak potřebu čechrat vlnu na kaktusu. Jenomže nemusí být úplně snadné tyto kaktusy pěstovat. A to, že letitý praktik s několika desítkami let zkušeností, celou situaci shrne souslovím „neskýtá žádné pěstitelské obtíže“ neznamená, že to tak platí pro každého.

ČLENSKÁ SCHŮZE 11/2024

Na schůzi nás přivítal předseda Radek Čech. Společně s místopředsedou nám sdělili několik organizačních informací, informace z výroční schůze SČSPKS, cenu časopisu Kaktusy a Atlasů kaktusů pro rok 2025. Potom následovala krátká tombola a následně jsme přivítali přítele Petra Lichého, který nám ukázal snímky ze své poslední cesty do Chile.

PŘEDNÁŠKA „CHILE“ – PETR LICHÝ

Něco málo o Chile: Je to přímořský stát ležící v jihozápadní části Jižní Ameriky s celkovou délkou 4 329 km a průměrnou šířkou pouhých 144 km. Vyskytuje se zde cca 5 000 druhů rostlin, z toho je 45 % endemitních. Na severu v pouštních oblastech se nachází jen velice málo porostů, většinou zde rostou endemické chilské kaktusy a odolnější druhy křovin, při pobřeží rostou trávy a kapra-

diny, ve střední oblasti se pěstuje velké množství kulturních plodin, často k vidění jsou zde ovocné háje a vinice, na jihu se rozkládají husté smíšené lesy.

Petr navštívil Chile v dubnu 2024 společně se svým synovcem Filipem Vavrečkou. Jejich let směřoval přes hlavní město Santiago de Chile na sever do města La Serena. Cesta trvala 14 dní a celkem navštívili 80 lokalit. Tou dobou je v Chile podzim, tudíž byly k vidění jak květy, tak už i semena. Z kaktusových rodů pozorovali následující: *Copiapoa*, *Eulychnia*, *Eriosyce*, *Thelecephala*, *Pyrrhocactus*. Nejvíce jsme však viděli rod *Copiapoa*, z nepřeberného výčtu např. uvádím *C. fusca*, *griseoviolacea*, *corralensis*, *krainziana*, *goldii*, *columna-alba*.

Pozn: Podle posledního kaktusového lexikonu z roku 2015 (J. Lodé) je uznáváno 30 druhů s 8 poddruhy.

Krajina v Chile je převážně zcela vyprahlá, kamenitá, s minimem srážek. Kaktusy zde přežívají díky hustým mlhám, tzv. „la camanchaca“, které se valí ze studeného Humboldtova proudu a nad pobřežím se sráží a ve formě drobných kapiček udržují rostlinný život. Kam mlhy nedorazí, tam již nic neroste.

Kromě kaktusů jsme viděli také nádhernou krajinu nebo pohled do života domorodců, jejich kulturu nebo stravování. Přednáška byla velice poutavá a já ve své představě s ní mám pocit, že si musím okamžitě koupit letenku a vyrazit. No, tak asi ne hned, ale třeba mi to někdy klapne. JANA ČECHOVÁ

SCHŮZE VÝBORU 11/2024

Listopadová schůze se uskutečnila od 17 h tradičně v restauraci Union. Petr Zeidler odstoupil z pozice knihovníka a předal klíče. Nově ho nahradil Vítek Holík, kterého listopadová členská schůze kooptovala do výboru.

Na podzim byla ukončena činnost Zahradnického centra Čtyřlístek, kde jsme pořádali cca 30 let naše výstavy. Proto Standa Stuchlík a Radek Čech vstoupili do jednání se Zahradnictvím CAREX Brno s.r.o., které se nachází v areálu Čtyřlístek zahradnické služby, s.r.o. Bystrcká 1246/40 a, Brno – Komín, vedle původního zahradnictví.

Náš spolek bude na podzim 2025 hostitelem Valné hromady SČSPKS. Valná hromada se uskuteční 25. 10. 2025 v odpoledních hodinách. Dopoledne proběhne naše tradiční Sympozium. Pro účastníky valné hromady zajistíme drobné upomínkové předměty, jak je zvykem.

ČLENSKÁ SCHŮZE 12/2024

Na schůzi nás přivítal předseda Radek Čech. Společně s místopředsedou řekli několik informací z jednání výboru SČSPKS, především ohledně cen časopisu pro rok 2025. Zároveň oznámil členům novinku ohledně získání grantu od ČEZ na vydání Almanachu ke 100. výročí spolku. Potom následovala jako obvykle tombola.

PŘEDNÁŠKA „JAK JSEM SEDĚL NA KUBĚ“ – JAKUB STAROSTA

Přednášející a benešovský kaktusář a cestovatel (Karibik, Ekvádor, Bolívie, Asie i Afrika) Jakub Starosta nás provedl Kubou od západu na východ, kde se snažil navštívit všech-

ny známé lokality kaktusů, převážně rodu *Melocactus*. Několik lokalit se nachází na východě, kde je známá americká základna Guantanamo. Bohužel při hledání stanovišť byl zadržen kubánskou vojenskou hlídkou a předán imigrační policii. Zadržen byl na sedm dní a díky konzulce, která mu zajistila doprovod až k letadlu, se mohl dostat šťastně domů z „Ostrova svobody“. Místními úřady mu bylo doporučeno Kubu vícekrát nenavštěvovat, protože je persona non grata. Cestoval sám ať už pěšky nebo autostopem. Pronájem auta nedávalo smysl, protože díky špatné ekonomické situaci je na Kubě nedostatek pohonných hmot. Situace je špatná i v přístupu k základním potravinám, často byl odkázán na vlastní zásoby konzerv.

Z kaktusů měl v plánu navštívit naleziště *Melocactus acunae*, *evae*, *curvispinus*, *harlowii*, *holguinensis*, *lagunaensis*, *matanzanus*, *nagyi*, *perezassoi*, *radoczii* a *santiagoensis*. S výjimkou 3 druhů (*M. evae*, *perezassoi* a *santiagoensis*) všechny ostatní mohl pozorovat v přirozeném prostředí. Největší počet druhů melokaktusů se vyskytuje na jihovýchodě ostrova, rostou však řidče a na malých lokalitách. Výjimkou je *M. matanzanus*, který se vyskytuje v rozlehlé oblasti na západě a ve střední části ostrova. Jedná se o nejznámější druh melokaktusů vůbec, je nejčastěji pěstovaný a běžně k dostání v supermarketech. Cefálium začíná vytvářet už při malé velikosti, většinou po pěti letech od výsevu.

Vyprávění bylo velmi poutavé a zajímavé, i proto, že Kuba není běžně kaktusáři navštěvovaná. RADEK ČECH

SCHŮZE VÝBORU 12/2024

Prosincová schůze se konala od 17 h opět v restauraci Union. Radek a Standa dojednali s panem Jurečkou, majitelem Zahradnických služeb Čtyřlístek, že výstava se uskuteční od soboty 24. 5. 2025 a bude trvat pouze do středy 28. 5. 2025. Příprava započne již v pondělí 19. 5. 2025, protože tam bude hodně práce.

Co se týče Symposia a Valné hromady, dohodli jsme se uspořádat ve stejných prostorech jak v předchozích letech, a to na radnici Městské části Brno – Líšeň. Na členské schůzi byla vyhlášena soutěž o foto na plakát, informace jsou uvedeny také na webu. Jednatel, pokladník a revizní komise si připraví zprávy, které projednáme na lednové schůzi. Zároveň proběhne revize účtů.

Dne 30. 12. 2024 se výbor sešel mimořádně na přátelském posezení v restauraci u Tesaře.

ČLENSKÁ SCHŮZE 1/2025

Na schůzi nás přivítal předseda Radek Čech, popřál všem všechno nejlepší do nového roku 2025. Potom následovaly organizační informace a nechyběla ani tombola.

PŘEDNÁŠKA „MEXIKO“ - VOJTĚCH MYŠÁK

Následovala přednáška Vojty Myšáka z jeho jedné z mnoha cest po Mexiku. Vojta bydlí ve středních Čechách a kaktusy pěstuje od svých 7 let, od 10 let se zabývá i rodem *Lophophora*. Po několika polních studiích v Mexiku pokračuje ve studiu rodu i v kultuře a připravuje svůj vlastní nový pohled na tento rod. Ve sbírce mimo lofofor pěstuje i další druhy, zejména však celé tzv. malé Mexiko, vč. *Ariocarpus*, *Strombocactus*, *Epithelantha* a *Turbiniacarpus*.

SCHŮZE VÝBORU 1/2025

Na lednové schůzi jsme se tradičně sešli v 17 h v restauraci Union. Proběhla revize účtů a pokladny. Revizori shledali hospodaření bez závad a předložili svoji zprávu na výroční členskou schůzi v únoru 2025. Byly předloženy k připomínce zpráva o hospodaření a zpráva o činnosti za předchozí rok a dále plány pro letošní rok. Výbor se dohodnul na nákupu nového notebooku, což bude předloženo na schůzi ke schválení. Redaktor Roman Bukáček podal rezignaci na člena výboru ze zdravotních důvodů. Nadále přislíbil pomoc s tiskovými pracemi a přípravou Azetů. Výstava – předchozí dohody trvají. Sympozium a Valná hromada – akce se nemůže uskutečnit na radnici Městské části Brno-Líšeň z organizačních důvodů radnice. Zatím je předjednan vhodný prostor v restauraci Kalinka v Brně-Bohunicích.

ČLENSKÁ SCHŮZE 2/2025

Tato schůze byla zároveň i schůzí výroční. V úvodu zazněla zpráva o činnosti za rok 2024 a plán na rok 2025 (Jana Čechová), výsledek hospodaření a plán příjmů a výdajů (Tomáš Lachký) a zpráva revizní komise (Luboš Hrubý). Ty byly následně bez připomínek členy klubu schváleny. Po tombole následovaly krátké příspěvky členů klubu v tomto pořadí:

Sylva Urbanová – fotky z vlastního skleníku

Pavel Novák – výstavy kaktusů a dalších rostlin v pražských botanických zahradách na Slupi a v Tróji

Jiří Vítek – kaktusy na lokalitách v Mexiku

Lada Křivánek – *Copiapoa solaris* a *krainziana* na lokalitě

Jarka Životská – kaktusy ve sbírce a fotografie z akcí klubu: brigáda, výstava, zájezd a symposium

Jirka Škaloud – „Více rostlin, více květů“: kvetoucí kolekce ariocarpusů, echinomastusů, mamilárií... z vlastní sbírky

Přednášející byli odměněni drobnou pozorností. Celá přednáška byla důkazem bohaté činnosti našich členů a ochoty podělit se o naši společnou zálibu. Všechna vystoupení se dočkala zaslouženého potlesku. KAREL KAŠPÁREK

SCHŮZE VÝBORU 2/2025

Na únorové schůzi jsme se tradičně sešli v 17 h v restauraci Union. Pokračují přípravy na výstavu, bylo ukončeno hlasování o kytku na plakát a proběhne hlasování výboru.

Plakáty mám potom Roman přichystá do tisku tak, aby byly k dispozici na členskou schůzi dne 4. 4. 2025. Vítek Holík připraví tabulku, aby se členové mohli již přihlašovat do služeb během výstavy. Nastala komplikace s přípravou podzimního Sympozia. Restaurace Kalinka, kde jsme měli předjednané prostory je uzavřená. Radek prověří zda uzavření trvá nebo to bylo dočasné kvůli změně nájemce. Objednáme výrobu nových magnetek opět v chráněné dílně přes Janu Kovářovou. Radek byl osloven zástupcem westernového městečka Šikland ohledně možnosti prezentace našeho klubu během mexického dne, který se tam uskuteční 26. 7. 2025. Akci zorganizuje Jana Čechová společně s Jardou Dokulilem.

ČLENSKÁ SCHŮZE 3/2025

Na schůzi nás přivítal předseda Radek Čech. Blížící se výstava je hlavním tématem především kvůli novým prostorům, které vyžadují větší přípravy. Na dubnovou členskou schůzi budou připraveny formulář pro služby během výstavy a plakáty. Ne webu jsou ke stažení formuláře pro vystavovatele. Po tombole následovala přednáška „Pichlavá Argentina“ přítel Mária Snopyk s trnavského klubu, který nám ukázal kaktusy ze své poslední cesty.

SCHŮZE VÝBORU 3/2025

Na výborové schůzi se sešli pouze 3 členové, ostatní byli omluveni. Proto nebyly projednány žádné body a schůze ukončena.

ČLENSKÁ SCHŮZE 4/2025

PŘEDNÁŠKA „NOVINKY V RODĚ ECHINOFOSULOCACTUS“ - JAROSLAV ZÁHORA

Na začátku jsme se dozvěděli, proč jsou o názvu tohoto rodu stále vedeny debaty. Zjistili jsme, že počet žebér těchto kaktusů bývá nějaké číslo z Fibonacciho posloupnosti (každý následující člen je součtem 2 předchozích: 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34...). Dále jsme se dozvěděli, že za změnu barvy květů v průběhu kvetení mohou proměnné hladiny kyselin v těle rostliny. Následovaly krásné obrázky echinofosulokaktusů přímo z různých lokalit v Mexiku, které Jarda navštívil letos v únoru. Část přednášky byla věnována jednotlivým druhům a rozdíl mezi nimi. Na snímcích byly názorně vidět rozdíl mezi *Efsc. crispatus* a ostatními druhy. Klíčové znaky pro odlišování rodů jsou: typ květu, přítomnost/absence středového trnu a odnožování. Přednáška byla mírně odbornější než bývá zvykem, ale přesto byla velmi zajímavá. VÍTEK HOLÍK

SCHŮZE VÝBORU 4/2025

Dubnová výborová schůze se konala od 17 h v restauraci Union. Na členské schůzi nám přednášel Jarda Záhora o kaktusech z rodu *Echinofossulocactus*. Přednáška byla velice zají-

mává, krátký zápis zhotovil Vítek Holík. Pokračují přípravy na výstavu. Dohodli jsme, kdo co zajistí (občerstvení) na slavnostní zahájení, stanovili počty vstupenek do tisku. V sobotu 24. 5. 2025 nemohou přijít Čechovi „do služby“, oslovili jsme pro výpomoc Petra Metelu, který souhlasil. V květnu na členské schůzi nás seznámí František Veselý, jak fotografovat sukulenty. Sympozium – trvá, že Radek prověří provoz restaurace Kalinka. Výbor odsouhlasil návrh Zlatého Alberta 2026 za Brno a tím je Lubomír Berka.

VÝSEVY LIDSKY

— Petr Zeidler

Proč vznikl tento článek? Zdá se mi, že máme nejen v našem klubu spoustu kaktusářů, kteří by rádi vyseli, ale když si začnou načítat, co vše je potřeba, odradí je to. Sám si živě pamatuji mé první setkání s výsevy. Psal se rok 2019 a já byl na brněnské výstavě klubu Astrophytum. Tehdy se mě ujal Radek Čech. Jako naprostému začátečníkovi, který koukal s otevřenými ústy jako Kelišová na každý kaktus, trpělivě vysvětlil, co vše je třeba na to, aby ze semínka vzešla rostlinka. Modrá skalice, peroxid, Previcur, substrát převařit v troubě desítky minut, další mořidlo, výsevní aparát, světelné trubice, teploměr, vlhkoměr... Samozřejmě na jeho radě nebylo nic špatného! Ať se zeptáte kohokoliv, poradí něco podobného a v literatuře se dočtete také něco podobného. Na druhé straně, pro člověka, který drží v dlani první 4 plody nějaké obyčejné mamilárie nebo melokaktusu je těch informací příliš a kdo by se divil tomu, kdyby zapálený kaktusář slušně poděkoval, s úsměvem na rtech opustil výstavní sál a plody nenápadně vyhodil do trávy před Čtyřlístkem (prostory, kde se tradičně konají brněnské výstavy). Já tehdy semena vysel. Ale většinu věcí, které mi Radek poradil, jsem neudělal. Je toho prostě na amatéra příliš mnoho, i když všichni víme, že je to nezbytné. Je to nezbytné?!

Řádky, které se chystáte číst, jsou věno-

Velmi mě překvapilo, když jsem slyšel, že abdiťa klíčí velmi neochotně. Nebojte se, neobjevil jsem žádný zázračný recept. Prostě mám štěstí na prostředí. Kuchyňské okno, červen a 30°C v bytě, možná víc. To je celé. U mě není problém jak to donutit klíčit, ale co s tím, až to vyklíčí.

Jak vyset misku kaktusu tím nejjednodušším možným způsobem? E. rigidissimus. Výsev červen 2024.

G. schreiteri. Vlastní semena. Klíčila po 3 dnech. Vyseto v den sklizně. Výsev má cca 3 týdny

vány spíše amatérským pěstitelem, jejichž cílem je spíše poznat další zákoutí kaktusářského koníčku a užít si tu radost s pěstování vlastních semenáčků. Nejedná se o představení nějaké „zázračné“ bezpracné metody zkušeným pěstitelem, kteří každoročně dodávají několik beden kaktusů do prodeje. Pro tyto zkušené pěstitele to může být spíše zajímavost, praktické využití pro ně bych však v článku nehledal.

SEMENA

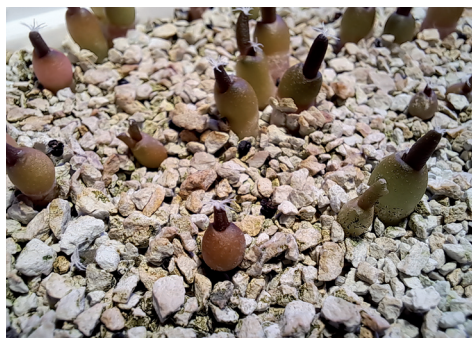
Bude to znít jako nošení dříví do lesa, ale pokud neseženete dobrá kvalitní semena, vaše úsilí ztroskotá hned na počátku! Můj „úspěch“ s klíčením *Escobaria abdita* je mimo jiné způsoben tím, že mám semena z kvalitního zdroje! V Brně je naštěstí dost kaktusářů, od kterých se dají semena sehnat. Další kvalitní zdroj je například Plzeň! Pro mě je dobré vodítko i to, jestli zdroj, z kterého čerpám, má spíše svá semena, anebo prodává vše, co se kde dá sehnat. V takovém případě se samozřejmě za kvalitu ručí obtížně.

KDY VYSÉVAT

Akce semen probíhá každoročně od zhruba druhé poloviny září do zhruba konce prosince. V tomto období se většina z nás dostane k nejvíce semenům. A logicky zní - a většina z nás to také tak praktikuje - vyset semena v tomto období. Takovým, řekněme nejzazším termínem, je leden. Většina z nás vyseje do výsevního aparátu a je hotovo. Lampičky svítí a topí a kaktusář jen chodí zalévat a mořit výsevy nějakou chemií.

Jde to i jinak? Mě se osvědčilo vysévat semena od května do srpna. Vysévám do fázi Měsíce, protože věřím, že když má gravitace Měsíce vliv na něco tak obrovského, jako je moře, bude mít vliv i na něco tak malého, jako je má miska s výsevy (a lunární kalendář zahradnických prací mi dává jednoznačně za pravdu).

Výhoda těchto termínů je jednoduchá. Rostliny mají dost tepla a světla, takže se nevytahují (což se stane, když je dáte za okno v prosinci či lednu) a překvapivě rostliny zvládnout dorůst do přezimovací velikosti

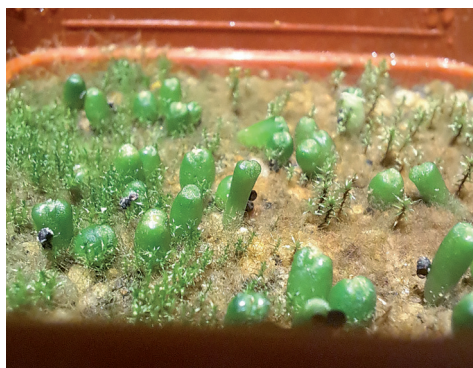

*A. kotschoubeyanus. Pro začátečníka asi ne úplně to, čím by měl začít. Na druhé straně, když člověk pomine určitou časovou náročnost, kdy opravdu pěkné kvetoucí rostliny mají stáří 30 let a víc, nezdají se být ariokarpusy nějak extrémně náročné. I zde je však třeba volit dobře druh. Mě se absolutně nedaří *trigonus*, *agavoidesky* nebo *retususy* jsou naopak velmi přátelské.*

ještě do konce sezony a subjektivně se mi zdají dokonce odolnější.

DO ČEHO VYSÉVAT

Preferuji dobře propraný zeolit frakce do 2 mm. Překvapením pro mě je, že dobře propraný zeolit neplesniví a nechytá řasu ani mech. Což se v mých podmínkách nedá říct o pemze, písku, směsi výsevního substrátu s pískem, různých minerálních směsích, dokonce Profik od Forestiny se neosvědčil. Na druhé straně je zeolit zřejmě (a podle pachy bych řekl určitě) namořen z výroby něčím, co zabrání růstu řas a mechů v prodějně (jen domněnka, nic víc, nic míň). Takto upravený zeolit nepřepařuji v troubě. Co ale

Geohintonia mexicana. Výsev podzim 2023. Pemza. Jeden z důvodů, proč jsem začal hledat jiný způsob vysévání. Výsev pořád mám, a i když něco padlo, stále se jich dost drží. Ale první dva roky stejně nic nedělají. Těžko říct, jestli se jim daří nebo ne. Překvapivě by tohle mohla být rostlina vhodná i pro začátečníky. Semena nejsou nejlevnější, ale skvěle a brzy klíčí a rostliny vydrží opravdu hodně. Pokud je neutopíte ve vodě nebo nespálíte sluncem či mrazem, jsou to nezmaří! A nerostí. Vždy jsem myslel, že je tento výraz od slova kámen - tvrdý. Do jisté míry to na „geošky“ platí. Více však platí význam slova „ne růst“. Po 10 letech to umí být stále nekvetoucí 1cm žebrované válečky s úzkou nožkou.

(občas) dělám je „přepaření sluncem“. Prostě substrát nechám ošetřit dva dny sluníčkem. Říká se, že poušť Atacama je tak sterilní, že by na ní šly dělat chirurgické operace. Je to nepochybně nejen tím, že tam nic nežije a tím pádem ani neumírá, nehnije a nerozkládá se, ale i silnou sluneční aktivitou.

Co se týče nádob, do kterých vysévat, zde se fantazii meze nekladou. Jako krabičky používám hluboké kelímky od Lučiny, jako podmisky krabičky od obědů.

CHEMIE

A tím se dostáváme k chemii. Po vysetí semen na substrát je postříkám 3% roztokem peroxidu. Koupil jsem ho v drogerii i s rozprašovačem již namíchaný. Nepoužívám ani Magnicur (dříve Previcur) ani žádná mořidla, modrou skalici atd.

Další chemie, kterou používám, je Savo. Tím omyji, respektive potru krabičky, do kterých vysévám, víčka i misky, do které krabičky kladu. Nic v Savu následně nestojí, na druhé straně ho ani neomývám.

Další ošetření provádím při každé zálivce. Pod tekoucí vodou omyji jak podmisku, tak dna krabiček (jen vodou). Je to pracnější, ale za bezřasé výsevy to stojí a v množství pár kusů krabiček je to práce na pár minut.

ZÁLIVKA

Vždy převařenou vodou. Výsevy mi ve vodě stojí a stojí v ní i několik týdnů. V okamžiku, kdy rostliny přestanou připomínat čerstvě vyklíčené kuličky či válečky a začnou se tvarovat, typicky nějakou čepičkou v růstovém vrcholu, do zálivky přidávám hnojivo. Používám Wuxal. V zeolitu je přibližně o živit a jen z něj a z převařené vody rostliny nevyžijí. Víím, že je ostuda rostliny přihnojovat, ale jsem začátečník, třeba někdy dospějí.

Úvaha: bylo by možné „nadupat“ zeolit živinami tím, že by zeolit pěstitel namočil na několik dní do vody s hnojivem?

Hybridy jsou otázkou vkusu. Platný je názor některých kaktusářů „proč vysévat hybridy, když není dost místa ani na ty přírodní rostliny“. Na druhé straně, někomu se líbí holky, jinému zase vdolky. Sice nejsou všechny stejné jako z 3D tiskárny, na druhé straně, až to rozkvetne, to bude krásy! Už teď je každá rostlina jiná. Výsev 2022.

Jiná varianta, jak do minerální směsi dodat živiny je hnojivo Osmocote. Jedná se o malé kuličky, které zamícháte do substrátu v dávce dle pokynů od výrobce. Je to i zajímavá varianta pro rostliny choulostivé na kořeny (uebelmanie, abditý...), ale to je nad rámec tohoto článku.

ZIMOVÁNÍ

Být to nemusí vypadat, červen a červenec přezimuje bez problémů. O srpen bych se maličko bál, ale záleží na délce sezony. Když je pěkně do listopadu, můžou to dát. Rostliny nechávám na okně co nejdéle, a když světla ubývá, jen rosím. A začínám rosit také brzy z jara. Možná lépe řečeno pozdě v zimě (únor/březen). Takže klasické suché zimování mají výsevy třeba 3 měsíce. A to musí vydržet! Samo se pak přebere, co nemá cenu pěstovat do dospělosti.

CO VYSET

Tady samozřejmě záleží na tom, co kdo chce pěstovat, co se mu líbí atd. Jednoduché vodítko je prostě cena. Když semeno

stojí 1 Kč a méně, jedná se zpravidla o dobře a snadno rostoucí rostlinu, která dobře kvete a produkuje moře semen. Pokud je semeno dražší jedná se úměrně nárůstu ceny o vzácnější, choulostivější, hůře klíčící nebo hůře udržitelnou rostlinu. A tak se prakticky kdokoliv může dle ceny rychle zorientovat, jak se říká „na první dobrou“.

Spousta lidí chce co nejdříve vidět květy a v tomto ohledu jsou vděčné turbinikarpusy. Já miluji *alonsoi*. Má přesně onu charakteristiku „roste jako plevel, kvete pořád a dělá moře semen“. Další zajímavé rostliny jsou z rodu *Gymnocalycium*. Rostou dobře, kvetou krásně, ideální rostliny. Jen vyznat se v názvosloví je trochu problém. Když si však dobře opíšete, co jste si koupili, není co řešit. Já osobně doporučuji rod *Astrophytum*. Semena opět skoro zadarmo, klíčí nejrychleji ze všech kaktusů a v létě pak pořád květou a stárnou do krásy. S asteriasy může být i spousta srandy, když se vám podaří sehnat (nebo vyrobit) hybridní semena. Každá rostlina má pak trochu jinou kresbu a také jinak kvetou. Barevných variací je opravdu

Výsev 2022, roubování na vlastní podložku 2023. *La Ascension*.

Jsem vážně zvědavý, co z něho vyroste. Klasický *lindsayi* nebo ten "zlatý"? Výsev 2023.

mnoho. Naopak ornata bych vysel rozhodně i s něčím dalším. Není s nimi žádný problém. Rostou naprosto bezproblémově, jen na ty květy si člověk opravdu počká. Zajímavé jsou i různé mamilárie, jen tam bych nevolil žádné „terezky, luethy, bertholdky“ a tomu podobné rostliny. Neklíčí a nerostou. Ale v podstatě se dá vyset cokoliv, a pokud provedete základní cenovou orientaci, šance na zklamání z neúspěchu bude minimální.

VÝSLEDKY

Třeba tento mini návod podpoří některé kaktusáře, kteří se výsevu bojí nebo se jim nechce zařizovat výsevní aparát, studovat různá světelná spektra a vyhazovat peníze jak za chemii, tak za světelné trubice. Výsevy se dají dělat vědecky, nebo jednoduše,

pokud nemáte ambice být velkým producentem, je to skvělá cesta jak s pár korunami v kapse začít a věřte nebo ne, každý kaktusář rád daruje pár semen, aby si to začátečník zkusil. Dřív nebo později budete muset přejít k moření substrátu, semen a přidávání různých přípravků proti houbám. Jsou rostliny (aztekia, strombokaktusy atd.), které se bez toho neobejdou. Pro dobré využití chemie a výsevního aparátu je však potřeba určité množství. Pro kaktusáře amatéra, který si vyseje pár krabiček „just for fun“, je to však zbytečné a může to i odradit. Přitom vysévat semena je to nejzábavnější a nejlepší, co se s kaktusy dá zažít! A ještě jedna věc - ani mě se nedaří mít všechny výsevy bez řasy. Někdy je však velký rozdíl mezi tím, jestli se řasa objeví za tři týdny nebo tři měsíce.

**AKTUÁLNÍ INFORMACE OHLEDNĚ KONÁNÍ PŘEDNÁŠEK
NAJDETE NA NAŠICH INTERNETOVÝCH STRÁNKÁCH
WWW.ASTROPHYTUM.CZ**

ALBERTO VOJTĚCH FRIČ – 80 LET OD ÚMRTÍ (8. 9. 1882 – 4. 12. 1944)

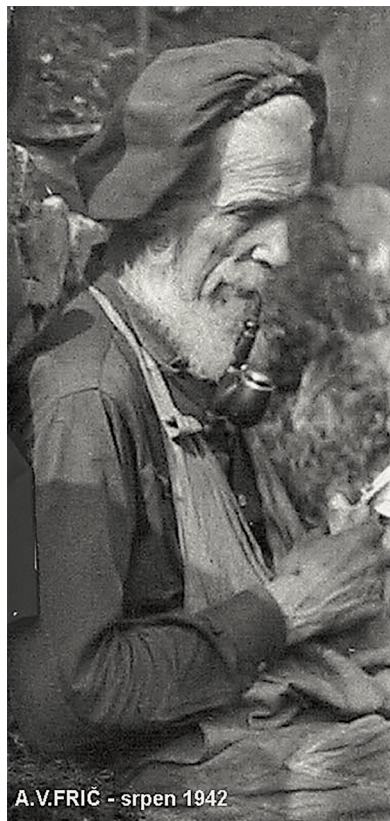
— Stanislav Stuchlík

Kdo z kaktusářů by neznal jméno Alberto Vojtěch Frič, je to jedno ze světově známých jmen v kaktusářství. Nemíním zde podávat výčet jeho kaktusářských činností, jeho objevů a objevitelských cest, ze kterých přinášel nové a nové kaktusy. Z jeho odkazu těžíme dodnes, dodnes se s jeho jménem setkáváme u nejrůznějších kaktusů, které buď objevil nebo popsal. Nemíním se zde rozepisovat o jeho životě, na to jsou zde jiní. Téma „AVF“ bylo např. obsáhle zpracováno v knize K. Crkala: „Lovec kaktusů“, vzpomínout mohu také publikaci J. Vochozka – J. Stejskal: „Vzpomínky na Alberto Vojtěcha Friče“. A nemohu vynechat ani dlouholetou činnost paní Yvonne Fričové, manželky Fričova vnuka, která se důsledně věnuje odkazu A. V. Friče.

Dlouholetá bohatá, košatá činnost A. V. Friče, který se věnoval nejen kaktusům, skončila jeho smrtí 4. prosince 1944. Koncem listopadu se zranil o hřebík u králíkárně. Tato na pohled nepřilíš významná událost měla fatální důsledky – dostal tetanus (sám si toto onemocnění také určil) a nakonec na něj umírá.

Jestliže právě nyní píší o této naší slavné kaktusářské osobnosti, je to vzhledem ke kulatému výročí jeho úmrtí v prosinci minulého roku. Zaměřit bych se chtěl především na Fričovo spojení s Brnem, které bylo bohaté. Podívejte se například na starší Azety, najdete zde obsáhlou korespondenci A. V. Friče s O. Marešem. A novější příklad, - jeden ze zakladatelů Astrophyta, Otakar Sadovský – napsal „první kaktusářský román“ pod jménem „Kaktusáři“. Poutavě zde vykresluje mnoho brněnských dávných kaktusářů a celou atmosféru předválečného brněnského kaktusářství. Nechybí ani obsáhlý popis jeho několika cest za A. V. Fričem, od kterého nakupoval kaktusy pro členy nově vzniklého brněnského spolku Astrophytum. Popisuje atmosféru ve Fričově vile Božínska i své zážitky nejen ze setkání s A. V. Fričem, ale i s dalšími pražskými kaktusáři. Podává tak osobní svědectví na člověka, který byl známý svými svéráznými způsoby.

V listopadu 1924 KK Astrophytum Brno slavilo sto let od založení. V prosince 1924 uplynulo od smrti A. V. Friče osmdesát let. Na počest stoletého výročí založení uspořádalo Astrophytum zdařilé sympozium s mnoha zahraničními hosty. Na památku osmdesát let od úmrtí A. V. Friče KK Astrophytum vydá uvedené vzpomínky O. Sadovského.

A. V. FRIČ - srpen 1942

*Dosud nepublikovaný obrázek
A. V. Friče*

NĚMECKO 2024 (VOLNÝ ZÁZNAM PREZENTACE Z 6. ZÁŘÍ 2024)

— Stanislav Stuchlík

pokračování z minulého čísla

ZASTAVENÍ ŠESTÉ – KAKTEENLAND STEINFELD

Nepřiliš daleko od francouzských hranic se nachází obrovský komplex skleníků, ve kterých najde zájemce také obrovské množství kaktusů, někdy skutečně také obrovských. Kdysi dávno se firma jmenovala Bisnaga. Kaktusů a dalších sukulentů je zde opravdu spousta, všechno bylo k prodeji až na jedinou výjimku – na obrovité rostlině *Hamatacanthus hamatacanthus* byla cedulka „Neprodejné“. Skleníky se ale určitým způsobem vymykají standardním kaktusářským firmám, které jsem dosud viděl. Já bych tuto firmu označil jako „kaktusářský

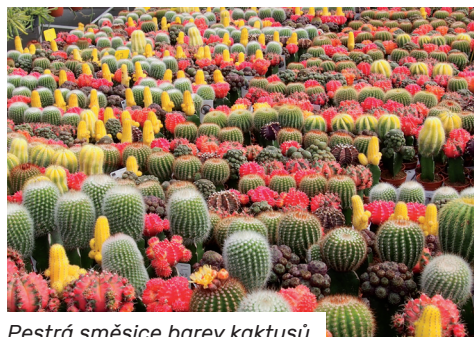
supermarket“ – všude hromady kaktusů jednoho druhu obvykle běžnějšího sortimentu, určeného spíše pro milovníky kaktusů, kteří si koupí sami pro sebe nebo pro děti něja-

Kromě kaktusů můžete koupit i různé minerály

Vstup do skleníků

Pestrá směsice barev kaktusů

Světová novinka – Beiselia mexicana

Pohled do části skleníků

ký ten kaktus. Pravověrný kaktusář si sice může zde také něco vybrat, ale mnoho toho není. Návštěvníky má přilákat i další prodejní sortiment – minerály, hračky, drogistické zboží... Pochopitelně je v prodeji také potřebná výbava pro pěstování kaktusů.

Mou obzvláštní pozornost upoutal *E. grusonii*. Ten je zde nabízen ve velkém počtu a v nejrůznějším provedení – klasická forma, zkadeřeně trny, bílé trny, to vše v nejrůznějších cenách. Horní hranice ceny se zastavila až na 3.450 EUR. Co dělají s mnoha obrovskými rostlinami, to mi není jasné. Ale jak je známo, každá věc má svého kupce, a tak asi i všechny grusony časem poputují k novému majiteli.

Zajímavé také bylo seřazení části kaktusů podle abecedy. Byl jsem zvědavý na notokaktusy – byla zařazeny pod písmenem „N“, ačkoliv jinde byly vedeny jako parodie. Další zajímavostí byl vystavená socha osla v životní velikosti. Na krku měl nápis „Jsem osel z Eschbachu“. Vesnice Eschbach patřila

Nabízí se spousta *Echinocactus grusonii*

Obrovitá rostlina *E. grusonii* je také k prodeji

Na parapetu lze najít také osla z Eschbachu

oslím rytířům, osli nebo jejich symboly se vyskytovali všude. Chytili se toho umělci, kteří vytvořili asi 40 oslů a jeden z nich stál v době naší návštěvy také na parapetu firmy Kakteenland.

Vedle skleníků je hostinec, kde si můžete zakoupit jídlo nebo pití pro sebe nebo pro rodinu. Takže sami nebo i s rodinou zde může strávit pěkný víkend.

ZASTAVENÍ SEDMÉ - KAKTEENGÄRTNEREI WESSNER, MUGGENSTURM

„Otevřeno: pátek 9–18 hodin, sobota 9–16 hodin“ – v tuto dobu jsou přístupny skleníky Andrease Wessnera. Přesto jsme tam byli na návštěvě v pondělí. Umožnila nám to přímluva mého známého Connyho Herma, který se s panem Wessnerem zná. Návštěvu hodnotím z kaktusářského hlediska jako

nejzajímavější z navštívených kaktusářství, protože toto bylo kaktusářství opravdu pro kaktusáře. Už jenom prohlídka prvního skleníku, ve kterém byly rostliny určené k prodeji, byla velmi zajímavá, s kaktusy nejrozmanitějších druhů a velikostí. Kdyby si někdo koupil všechny tyto rostliny, měl

Část prodejního skleníku

Eriocactus magnificus

Všechny tyto mamilárie jsou k prodeji

Mammillaria cobrensis var. *rubriflora*

Sbírkový a množárenský skleník

by velmi pěknou sbírkou. Musím přiznat, že jsme zde strávili hodně času a také si všichni z nabízených rostlin něco koupili. Velmi pěkné rostliny, mnohé s polními čísly, prostě to pravé pro kaktusáře. Nejsem si zcela jistý, jestli opravdu všechny velké rostliny byly k prodeji, ale na řadě z nich bylo vidět bílé jmenovky s cenou. A tak jsme prohlíželi a prohlíželi a vybírali a vybírali – až jsme zjistili, že už máme dost prohlídky i vybraných kaktusů. Zaplatili jsme a domluvili

Frailea angelesie už potřebuje přesadit

Nádherné eriosyce

Pohled do dalšího sbírkového skleníku

Na rozloučenou společné foto – zleva K. Herm, V. Šorma, A. Wesner, J. Musil, L. Berka

jsme se s panem Wesnerem, že můžeme i do dalších, běžně nepřístupných skleníků.

I v prvním, kde byla část sbírky a množirna, bylo co prohlížet. Jenom bylo vidět, že hodně kaktusů čeká na zásah p. Wessnera – hodně jich bylo namačkaných, zjevně toužících potom, aby byly přesazeny do větších prostorů. Překrásné semenáče např. frajlejí, gymnokalycií nebo *N. buiningii* překypovaly zdravím – ale také touhou dostat se z přeplněného květináče nebo misky. Některé rostliny rodu *Wilcoxia* měly roztrhané květináče, takže bylo dobře vidět tu spoustu namačkaných kořenů, jejichž tlaku nemohl plast květináče odolat. Prostě práce a práce

čeká na p. Wessnera. Nemá nástupce, tak je otázkou, až jednou skončí, co bude s kaktusy – např. telokaktusy nebo neoporterie. A ještě zajímavost – na dotaz, jestli nám může ukázat pravou *Rebutia wessneriana*, pojmenovanou po jeho předkovi, odpověděl, že ani on ji nemá.

Podobně to bylo i v dalších sklenicích. Jeden byl např. plný kaktusů rodu *Echinopsis* (řada z nich byla hybridů), v dalším byla mnoho rebutií a příbuzných kaktusů. Ale náš čas pomalu vypršel, a tak jsme se rozloučili s p. Wessnerem a jeli za dalšími poznatky.

ZASTAVENÍ OSMÉ – KONRAD HERM, BAD HERRENALB

Jak jsem se již zmínil, Conny Herm je můj dlouholetý známý, a tak bylo logické, že když je možnost ho navštívit, tak toho využijeme. Skleník nemá příliš velký, ale zato v něm má veliké (staré) rostliny. Na veliké rostliny si vždycky potrpěl. Vícekrát navštívil Brazílii, zpočátku jezdil na jih, později svůj zájem přenesl do východních částí země. V jeho sbírce najdete kaktusy z obou brazilských regionů – eriokaktusy stejně tak jako uebelmannie. Ovšem není to zcela striktní vymezení, zrovna tak se zde najdou ariokarpusy (staré), telokaktusy (staré). V dobu naší návštěvy kvetly některé kaktusy, např. *Pierrebraunia bahiensis*, eriokaktusy, brasilikaktusy, dokonce kvetla i jedna uebelmannie. Krásnou modrou barvu měl *Pilosocereus fulvilanatus*.

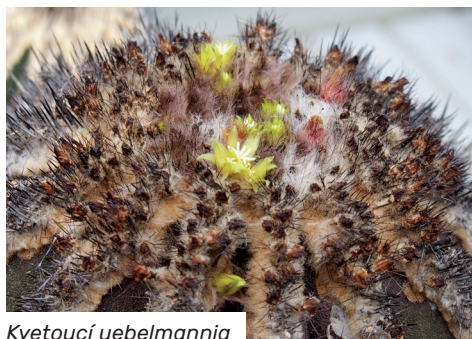
Kaktusy však nejsou jedinou zálibou Connyho. Návštěvník u něho nalezne řadu nejruznějších starých skulptur, u kterých nevím, jak je hledá a nevím, jak je dopravuje a usazu-

je na svou zahradu. Má jich tam také dost.

S manžely Hermovými jsme společně po-večeřeli v místní restauraci, přespali u nich a ráno jsme se vydali na cestu k domovu, přerušenu ještě jednou – a poslední – zastávkou.

Obrovité ariokarpusy

Kvetoucí uebelmannia

Pierrebraunia bahiensis kvete

Netřesky si libují

ZASTAVENÍ DEVÁTÉ – UHLIG KAKTEEN, ROMMELSHAUSEN

U nás dobře známá firma představuje klasickou kaktusářskou pěstírnu. Podle mého názoru je větší než firma pana Wessnera, ale menší než Kakteenland. Tradice více než šedesát let, v nabídce je více než 5.000 různých druhů rostlin – to je krátká charakteristika firmy.

Prohlídku jsme začali prodejní částí.

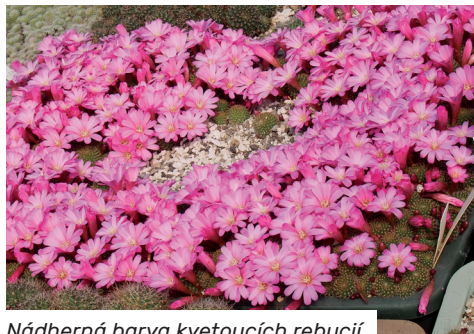
Beztrnné *Eriocactus leninghausii* cf. *nudum* mají občas nějaký trn

Ke svému překvapení jsem byl upozorněn na *W. calvescens* STU 15, kterých zde bylo pár rostlin k prodeji. Jak se dostaly tyto rostliny až k firmě Uhlig, to opravdu netuším. K prodeji bylo všechno možné, botanicky čisté kaktusy stejně tak jako hybridy nebo různé růstové odchylky. Ze zakoupených rostlin *G. mihanovichii* bez chlorofylu si můžete pořídit krásnou sbírečku. Pokud vás zajímají hybridy s *Hildewintera*, máte možnost si je zde zakoupit, mají jich také dost. *E. grusonii* zde také nabízejí, i když ne v takovém rozsahu jako Kakteenland. Zajímavá byla odchylka *Eriocactus leninghausii* cf. *nudum*, i když se na rostlinách sem tam nějaký trn našel. Pokud má někdo zájem o krystalý rodu *Gymnocalycium*, i tyto rostliny jsou zde nabízeny k prodeji.

Prošli jsme si a prohlédli část s prodejními rostlinami a začali s návštěvou dalších

Pohled do části jednoho z prodejních skleníků

Nádherná barva kvetoucích rebucií

Rebutia friedrichiana WR 646

skleníků. To je u firmy zajímavé, že návštěvníky nijak zvlášť neomezuje. Můžete se tak dostat do velké většiny skleníků firmy, i těch produkčních, kde se rostliny množí. Máte tak možnost přitom pozorovat zaměstnance, kteří připravují rostliny k expedici nebo hrnkují nebo zalévají. Pokud z nějakého důvodu není zájem návštěvníky pouštět mezi jednotlivé parapety (jedná se třeba o mateční rostliny), je tam upozornění, aby se návštěvníci kolem nich zbytečně nemotali. V čase naší návštěvy byla zrovna doba květů rebucií a těch mají ve sklenících spoustu. Byla radost se dívat na skupiny rostlin s nejrůznějšími i barvami květů, některé byly také s čísly W. Rausche. A když už jsem vzpomenu tohoto již nežijícího známého kaktusáře, k prodeji byly také rostliny s jeho jménem – *Sulcorebutia rauschii* cf. *violacidermis*

Ale čas utíká, utíkal i ve sklenících firmy Uhlig, a to rychle. Všechno jednou skončí, skončila i naše návštěva firmy – a tím také skončila naše návštěva Německa a jeho kaktusářských sbírek, botanických zahrad a jiných pamětihodností. Bylo to krásné a bylo toho dost.

Parapet plný květů

JAK JSEM STAVĚL ZIMOVIŠTĚ A SKLENÍK PRO KAKTUSY

— Vít Holík

Když jsem asi před šesti lety začal pěstovat kaktusy, byl jsem na tom jako všichni začátečníci. Začal jsem s jednou nebo dvěma rostlinami na parapetu. Když jsem ale začal chodit na schůzky a návštěvy, moje sbírka se rychle rozrůstala a parapet mi přestal stačit. Hledal jsem řešení, jak své místo rozšířit.

Prvním krokem bylo malé pařeníště, které vzniklo z velkého akvária, které mi pomohl sehnat děda. Postavili jsme ho na bok a sloužilo jako mini skleník. Tento prostor ale rychle zaplnily další přírůstky do sbírky, takže jsem začal přemýšlet nad něčím větším. Rozhodl jsem se přemluvit rodiče, abych mohl na zahradě postavit skleník.

Bydlíme v rodinném domě se zahradou o velikosti 70 metrů čtverečních. Naštěstí mám ale chápavé rodiče, kteří mě skleník o velikosti 12 m² povolili. Ještě před jeho stavbou bylo potřeba vyřešit, kde budu kaktusy zimovat.

ZIMOVIŠTĚ NA PŮDĚ

Jediný prostor, který připadal v úvahu byla půda. S pomocí tatky jsme na podzim roku 2020 vyčlenili asi 5 m². Prostor mezi střešními trámy jsme nejdřív zateplili skelnou vatou a překryli OSB deskami, stěny (taktéž z OSB) jsme izolovali 15 cm polystyrene-

nem a zakryli je perlínkou.

Vytápění řeší 200W žárovka napojená na tepleně spínanou zásuvku. Když teplota klesne pod nastavenou hodnotu, žárovka se zapne a prostor bez problémů vytopí. Na půdě není střešní okno a kaktusy tak nemají

přístup k dennímu světlu. To se z části snažím kompenzovat LED světlem, které poskytuje alespoň minimální osvětlení.

STAVBA SKLENÍKU

Se stavbou skleníku jsme začali v červnu roku 2021 na místě, kde dříve rostly maliny. Nejprve jsme museli vykopat díru, protože skleník je zapuštěn asi 0,5 metru do země. Základy jsme postavili ze tří vrstev ztraceného bednění. Kvůli hydroizolaci jsme použili nopovou fólii, která chrání základy skleníku před vlhkostí.

Samotný skleník jsem objednal od firmy EkoGarden. Dodávka byla překvapivě kompaktní, jednotlivé díly se vešly do tří balíků. Montáž konstrukce nám s taškou trvala jenom jeden den. Nejdřív jsme smontovali základnu, potom čela, příčné a střešní profily. Před zasklením skleníku jsme na podlahu položili zámkovou dlažbu, kterou jsem vybral v béžové barvě.

VYBAVENÍ SKLENÍKU

Pro vybavení skleníku jsme s dědou svařili stoly z L profilů, které jsme sehnali na bazaru. Dva stoly mají spodní policičku o 50 cm níž než hlavní deska, jeden stůl je určený na přesazování a pikýrování semenáčků. Další stůl má spodní policičku jenom o 20 cm níž, kde mám květináče a pod stolem substráty. Když byl skleník hotový, naivně jsem si myslel, že nemám šanci ho naplnit. Stačily ale čtyři roky, pár výsevů a skleník je zase plný. Budu muset znovu přemýšlet, jak zvětšit prostor, protože místa na další kaktusy nikdy není dost! Na zahradu by se sice ješ-

tě jeden skleník vlezl, ale při pouhé zmínce o něm mi bylo vysvětleno, že rajčata jsou taky rostliny.

ZPRÁVA O ČINNOSTI KK ASTROPHYTUM BRNO, Z. S. ZA ROK 2024

— Jana Čechová, na Hlíně, 16. ledna 2025

Vážení přátelé, předkládám zprávu o činnosti za období 2024.

V roce 2024 náš spolek oslavil 100. let od svého založení. Pokračují práce na vydání Almanachu a další publikaci.

ČLENSKÉ SCHŮZE

V minulém roce se uskutečnilo celkem 8 členských schůzí, které se konaly na akademické půdě Masarykovy univerzity. Přednášeli 2 domácí přednášející (P. Metela, S. Stuchlík) a ostatní byli mimobrněnsští. Na únorové výroční schůzi ve Volné tribuně předneslo své příspěvky 6 našich členů.

VÝSTAVA

Nejdůležitější akcí byla tradiční výstava kaktusů a sukulentů v areálu Čtyřlístku v Brně - Bystřci. Bylo prodáno celkem 805 vstupenek (oproti roku 2023 je to snížení prodaných vstupenek o více jako 20 %, kdy bylo prodáno 1042). Loňská výstava se konala v období 8. 6. až 16. 6. 2024. Celkem se jí zúčastnilo 39 vystavovatelů (z toho 29 prodejců). Služeb a brigád se zúčastnilo 41 členů a odsloužili celkem 667 hodin. Aranžování se ujala opět Jarka Životská s pomocníky, především Jarkem Svobodou, Jiřím Vítkem a Vítkem Holíkem.

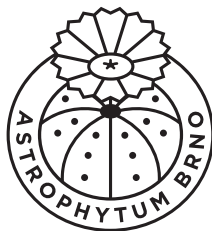
Na podzim tohoto roku Zahradní centrum Čtyřlístek ukončil svoji činnost. Proto to byla v těchto prostorech naše poslední výstava.

O reklamu na webech, v tisku a distribuci letáků se zasloužil Pavel Novák se svojí manželkou Jitkou.

Radek Čech nám dělal reklamu 2x v rozhlasové stanici Český rozhlas Brno a dokonce dostal pozvání do České televize do pořadu Dobré ráno, kde hovořil o kaktusech.

ZÁJEZD

Jako každý rok uspořádal výbor první sobotu v září pro členy, kteří se podíleli na realizaci výstavy zájezd za kaktusy, tentokrát jsme navštívili Tradiční sympozium trnavského klubu kaktusářů Islaya Trnava. Po ukončení akce jsme pokračovali do Cíferu, do sbírky trnavského předsedy Blažeje Strašíftáka a po překročení státní hranice jsme jako poslední zastávku shlédli ještě sbírku přítele Dušana Růžičky v Moravské Nové Vsi. Účast byla velice nízká, zúčastnilo se pouze 26 členů.

SYMPOZIUM

Dne 12. října 2024 se uskutečnilo Sympozium v Brně - Líšni na radnici. K oslavám 100. výročí založení spolku byly na Sympozium pozvaní jako přednášející předsedové spolků okolních zemí.

- Úvodem Stanislav Stuchlík – Historie Astrophyta
- Grzegorz Matuszewski – Méně známé Chile (PL)
- Lubomír Berka – Atlas kaktusů – setkání s kaktusy (Praha)
- Wolfgang Papsch – Chile – od Santiaga po Antofagastu (AT)
- Michael Pinter – Namaqualand – poušť v květu (AT)
- Radovan Benčík – Baja California (SK)
- Andreas Hofacker – Horský deštný prales v Brazílii (DE)

Celkem se zúčastnilo 76 návštěvníků, z toho 55 % bylo našich členů.

OSTATNÍ

V roce 2024 se výbor sešel celkem 13x. Zpravodaj Azet v roce 2024 vyšel 4x. V září Petr Zeidler odstoupil z funkce knihovníka. Nově ho nahradil Vítek Holík, který byl kooptován do výboru na listopadové členské schůzi.

V roce 2024 mělo členské příspěvky zaplacené 145 členů klubu, z toho časopis z Prahy odebírá 61 členů, na členské schůzi 32 členů a 52 členů je bez časopisu.

Archiv je uložen u Petra Metely a knihovna, která je průběžně doplňována a má k dnešnímu dni 1293 zařazených titulů, je umístěna v Brně u jednoho z našich členů.

Naši tři členové – Čech, Čechová a Novák - jsou zastoupeni ve vedení SČSPKS. Dva členové - Čech a Čechová jsou členy redakční rady časopisu Kaktusy.

Adresa webu je www.astrophytum.cz a Facebooku www.facebook.com/AstrophytumBrno.

Závěrem bych chtěla poděkovat vám všem, kteří jste jakkoliv přispěli k činnosti našeho klubu.

MAMMILLARIA HERNANDEZII GLASS ET FOSTER, CACT. SUCC. J. US, 55: 22, 1983

— Jiří Škaloud

Již v předminulém roce uplynulo 40 let od chvíle, kdy byl v americkém časopise CSJ (US) publikován po pěti letech od nálezů popis nového druhu, kterým nebylo nic jiného, než překrásná miniaturní *Mammillaria hernandezii* (obr.1). Podle dostupných literárních pramenů rostliny objevil pan Felipe Hernandez v oblasti jižního Mexika, ve státě Oaxaca poblíž Telixtlahuaca ve výšce okolo 2000 m.n.m. na místě, které je snad stále jedinou dosud známou lokalitou.

Taxonomické zařazení této novinky prošlo v minulosti určitým vývojem. V současné době převládá názor, že *Mammillaria hernandezii* je blízkce příbuzná nejen s *Mam. pectinifera*, ale také s *Mam. solisioides*, se kterými má nejen podobné morfologické znaky, ale i shodnou dobu květu a zrání plodů. V našich podmínkách rostliny pravidelně kvetou v období pozdního podzimu až brzkého jara. Čerstvá semena z podzimních květů lze pak s úspěchem vysévat již v červnu následujícího roku ještě před příchodem letní stagnace.

V monografii „Die Gattung Mammillaria“ Wernera Reppenhagena, jejíž I. díl byl vydán v roce 1991 v SRN, je kromě popisu a vyobrazení fialové kvetoucí rostliny, publikována

černobílá fotografie rostliny s bílým květem. Od doby vydání této monografie uběhla více jak tři desetiletí, aniž by se podařilo tuto bělokvětou formu v dostatečné míře v kultuře namnožit a rozšířit do našich sbírek. To samo o sobě svědčí o tom, že se jedná o nelehký úkol a k dosažení cíle nevede jednoduchá cesta.

Já sám se rovněž již několik let snažím ze svých 3 bělokvětých a celé řady fialově kvetoucích rostlin vypěstovat bělokvětou formu *Mam. hernandezii* (obr.2) generativním způsobem, tedy výsevem semen. I přesto, že bělokvěté rostliny pocházejí údajně minimálně ze 2 různých klonů, nepodařilo se mi jejich opakovaným vzájemným sprašováním získat kvalitní semena, která by vedla ke kýženému cíli. Naproti tomu při záměrné hybridizaci bíle kvetoucích rostlin s rostlinami fialově kvetoucími jsem získal v F1 (první dceřině) generaci dostatek kvalitních semen, která po výsevu a vypěstování semenáčků do květu schopné velikosti slouží k dalšímu šlechtění. Prvně rozkvetlé semenáče z F1 generace jsem rozdělil na dvě samostatné skupiny.

Rostliny první skupiny (S1) jsem správil vzájemně mezi sebou a získal tak semena

obr. 1

obr. 2

F2 generace, která již není v barvě květu uniformní. Ze semen první skupiny rostlin jsem získal několik desítek semenáčků, které vykazaly celkem 4 barevné varianty květů (obr.3) v rozdílném početním zastoupení. Bohužel žádná rostlina neměla květy bílé. Nejpočetnější skupinu tvořily rostliny s třešňově červenými květy, druhou skupinu pak tvořily rostliny s růžovými květy se světlejší bází („jícnem“). Následovalo několik rostlin s fialově červeným květem (obr.4) a pouze jeden exemplář, který měl panašované růžově bílé okvětní lístky (tzv. forma „variegata“)(obr.5). Tato jediná rostlina je s největší pravděpodobností výsledkem spontánní mutace a nebude pro získání bělokvětvých rostlin v další generaci využitelná.

Rostliny druhé skupiny (S2) jsem opyloval jedním z rodičů s bílým květem (tzv. zpětné křížení) a z těchto semen již pěstuji generaci semenáčků, u kterých by mělo dojít, v určitém procentu, k projevu čistě bílého zbarvení květů. Jak velké procento to bude, však zatím nelze, z níže uvedených důvodů, spolehlivě určit.

Ze semen druhé skupiny jsem získal dalších několik desítek semenáčků. Mladé semenáčky se záhy po vyklíčení začaly diferencovat ve zbarvení epidermis na 3 odlišné skupiny (obr.6). První skupinu tvořily rostlinky výrazně světle až žlutě zelené, u kterých jsou potlačena v pokožce některá rostlinná barviva ze skupiny karotenoidů. Rostlinky se sníženým obsahem těchto barviv soustředěných vždy pouze do spodní části těla rostliny tvoří druhou, přechodnou skupinu. Třetí skupinu pak tvoří semenáče celé tmavě zbarvené s velkým obsahem barviv způsobujících až vínové zbarvení pokožky bez ohledu na intenzitu osvětlení.

Z dosud získaných poznatků, na základě opakovaných výsevů je zřejmé, že se nebude jednat o klasický, jednoduchý případ přenosu dědičné informace odpovídající za zbar-

vení květu, nýbrž o poměrně frekventovaný případ vzájemného spolupůsobení dvou nebo více genů z různých alelických párů. Tedy o druh tzv. genové interakce kvalitativního znaku. V takových případech vznikají

obr. 3

obr. 4

obr. 5

obr. 6

odchyly od klasických Mendelových pokusů s odlišnými štěpnými poměry. Zjednodušeně řečeno:

Pokud se jedná o interakci dvou genů, je genotyp jedince shodný s tím, co platí pro dihybrid. Při vzájemném spolupůsobení tří genů je pak shodný s tím, co platí pro trihybrid apod. Výrazné rozdíly se týkají pouze

fenotypu, tedy projevu zkoumaného znaku navenek. Obecně platí, že výsledkem těchto interakcí je, na rozdíl od klasických případů kdy k interakci nedochází, snížený počet fenotypových skupin. Tedy, že vzniká stejný projev navenek („fenotypový efekt“) ve dvou nebo více třídách, které by se za normálních okolností bez interakce projevovaly rozdílně. Velice trefně obdobnou situaci popsal MUDr. Petr Antálek na svém webu Nová Aztekia v článku o *Ariocarpus bravoanus*. Cituji: „Dědičnost není čistě mendelovská, jak ji známe z hodin biologie u hrachu. Barva květů ... není dána jediným genem na jednom chromozomu a dědičnost není jednoduše recesivní.“ Tolik trocha teorie.

Dosavadní výsledky mého snažení jsou rámcově zpracovány v příložené tabulce.

Rodičovská generace (P)	F1	F2	F2	
			Barva epidermis	Barva květu
M. hernandezii (PH)	(S1)	F1 x F1		třešňově červená
				růžová, světlá báze (jícen)
				fialově červená
				variegata
M. hernandezii „albiflora“ (PA)	(S2)	F1 x PA (zpětné křížení)	žlutozelená	bílá?
			intermediální	růžová
				růžová se světlouází
			vínově červená	třešňově červená

V ranném stádiu vývoje rostlin stojí rozhodně za pozornost vzájemná vazba mezi barvou epidermis a budoucí barvou květu. Ukazuje se, že čím je světlejší odstín rostliny, tím je i světlejší odstín květu a naopak. Barevné rozdíly se stárnutím rostlin však do určité míry stírají a bývají ovlivněny pro-

středím, ve kterém jsou rostliny pěstovány. Využití tohoto poznatku umožňuje ještě v době před prvním kvetením rostlin provést jejich roztřídění a případně částečnou selekci materiálu k dalšímu způsobu pěstování. Podobná vazba je známa i u jiných druhů existujících současně v klasické barevné

a bělokvěté formě např. u *Mam. theresae* s formou „*albiflora*“. Zde však rozdílné zabarvení epidermis je trvalejšího charakteru.

V článku popsaný víceletý proces nelze považovat za ukončený, neboť chybí učinit ještě závěrečný krok, který spočívá v do-

pěstování získaného rostlinného materiálu (v jednotlivých kategoriích) do dospělosti a v době kvetení provést řízené opylení, které povede k zisku kvalitního osiva jednotlivých forem včetně bíle kvetoucích rostlin.

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ A PLÁN PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Klubu kaktusářů *Astrophytum* Brno pro roky 2024 a 2025

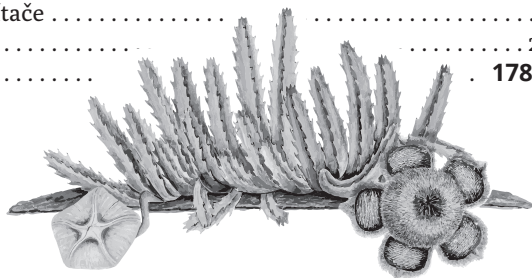
— Tomáš Lachký

PŘÍJMY

	HOSPODAŘENÍ 2024	PLÁN 2025
Časopis Kaktusy a členské příspěvky	58 700 Kč	58 000 Kč
Výstava vstupné a prodej rostlin	58 760 Kč	58 000 Kč
Symposium (reklamní předměty)	9 080 Kč	1 000 Kč
Vstupné na členských schůzích	10 815 Kč	12 000 Kč
Sponzorský dar (ČEZ)	50 000 Kč	0 Kč
Ostatní (reklamní předměty)	2 850 Kč	0 Kč
Celkem	190 205 Kč	129 000 Kč

VÝDAJE

Časopis	45 700 Kč	45 000 Kč
Výstava	4 054 Kč	5 000 Kč
Symposium (pronájem sálu, ubytování, občerstvení)	12 858 Kč	0 Kč
Symposium a valná hromada	0 Kč	8 000 Kč
Zájezd	16 136 Kč	20 000 Kč
AZET	12 600 Kč	13 000 Kč
Nájem auly	15 000 Kč	18 000 Kč
Literatura	3 320 Kč	3 000 Kč
Poštovní služby	848 Kč	1 000 Kč
Reklamní předměty	3 300 Kč	0 Kč
Výroba Almanachu a román Kaktusáři, O. Sadovský	52 635 Kč	50 000 Kč
Odměna přednášejícím (cestovné)	9 500 Kč	5 000 Kč
Nákup počítače	0 Kč	25 000 Kč
Ostatní	2 093 Kč	1 000 Kč
Celkem	178 044 Kč	144 000 Kč

VÝSTAVY VE ČTYŘLÍSTKU SKONČILY...

— Stanislav Stuchlík, foto Jiří Vítek

V říjnu se donesla do výboru Astrophyta zpráva, že skončil Čtyřlístek zahradní centrum, že tam probíhá výprodej veškerého zboží a zaměstnanci odcházejí. Čtyřlístek sice po smrti majitele Pavla Kutílka získal nájemce, ale tomu se nepodařilo udržet organizaci v chodu. Nakonec tam zůstal jenom jeden zaměstnanec („poslední zhasne“), kterého jsme všichni za ta léta znali jako Františka. Hrozilo zcela reálné nebezpečí, že se Astrophytum ke svému majetku, který jsme používali při výstavách, nedostane. Astrophytum tam mělo vzhledem k velmi dobrým vztahům s vedením uloženo několik beden s drobnými věcmi a také další materiál k výstavě, např. banery, panely, velkoformátové fotografie, nákupní košíky. Všechny tyto věci neměly jiné použití než právě při výstavách. Bylo pochopitelně jednodušší vše uložit v prostorách Čtyřlístku než převážet někam jinam. Co teď? Nikdo

nevěděl, co bude dál a co se může stát s těmito našimi věcmi.

V této nejasné situaci rychle reagoval předseda Radek Čech, který převezl téměř všechny náš materiál do bezpečí. Zůstal tam jenom napytlovaný keramzit, který je rovněž naším majetkem. Co s tím? Pomohla náhoda – Radek Čech a autor tohoto příspěvku se zastavili ve „starém“ Čtyřlístku. Shodou okolností tam byl syn zemřelého Pavla Kutílka. S ním jsme se rychle dohodli, že keramzit přemístíme. Nabídl nám také, že ho můžeme složit ve venkovním přístavku, který mu patří. Jednání bylo v pátek, už v sobotu se sešlo několik dobrovolníků, kteří keramzit přemístili. Byl to smutný pohled na opuštěné prostory, které jsme po dobu třiceti let využívali. Ale život je takový, nepřináší jenom příjemné chvíle. Poslední pohled na opuštěné prostory, zavření dveří – a tím skončila naše činnost ve Čtyřlístku zahradní centrum.

...VÝSTAVY VE ČTYŘLÍSTKU POKRAČUJÍ

Pokud si přečtete titulke článku a porovnáte s titulkem tohoto nadpisu, možná kroučíte nevěřičně hlavou – je to překlep, nebo se pisatel poněkud pomátl? Ani jedno ani druhé – je to protimluv, kdy něco zní zdánlivě nesmyslně, ale má to své logické vysvětlení. Čtyřlístek skončil, ale existují (přesněji řečeno existovaly) dva Čtyřlístky. Jedním z nich, o kterém je už možné mluvit v minulém čísle, se jmenoval Čtyřlístek zahradní centrum, druhý se jmenuje Čtyřlístek zahradnické služby. Kdysi to byl jeden Čtyřlístek se dvěma majiteli, potom se majitelé rozešli a Čtyřlístek si rozdělili na dvě části. Pamětníci si budou jistě pamatovat, že jsme dříve

mávali několikrát výstavy v prostorách, kam letos opět zamíříme. Jednání ve Čtyřlístku, jehož majiteli jsou otec a syn Jurečkovi, bylo úspěšné. Do jednání vstoupila také paní Juránková, majitelka zahrady Carex, která má ve Čtyřlístku pronajatou část skleníků. A právě v jednom z nich budeme mít opět výstavu. Je potřebí ale říci, že než začneme navážet rostliny, bude potřeba udělat hodně práce k vylepšení výstavních prostor.

Hned na místě byl dohodnut termín letošní výstavy – došlo k posunu do května, další změnou je zkrácení doby výstavy. Poslední dny výstav už byly ve znamení velmi slabých návštěv, navíc se stále obtížněji daří zajišťovat všechny potřebné služby, spojené s výstavou. Takže termín příští výstavy je 24.–28. května 2025 ve staronovém Čtyřlístku.

FOTKA NA PLAKÁT VÝSTAVY KAKTUSŮ 2025

Do soutěže o fotku na plakát pro rok 2025 bylo zasláno 35 snímků. Hlasování výboru rozhodlo o vítězství snímku Tomáše Lachkého. Gratulujeme! Soutěže se zúčastnilo šest členů: Jana Čechová, Sylva Urbanová, Jiří Škaloud, Jan Ziegrosser, Petr Zeidler a Tomáš Lachký.

AZET - zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno

Elektronickou verzi zpravodaje najdete na internetových stránkách klubu.

Adresa redakce: cech.r@seznam.cz | Tisk: Tiskárna - Zdeněk Indra